Dr. **Mădălina Jebelean**

Judecător la Curtea de Apel Timișoara

Informațiile clasificate

Practică judiciară comentată

Editura Hamangiu
2022

Cuprins

INTRODUCERE 1

CAPITOLUL I. INFORMAŢIILE CLASIFICATE ŞI LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV NR. 554/2004 7

1. Imposibilitatea declasificării parţiale a unei stenograme care cuprinde elemente aflate în strânsă legătură şi de natură a prejudicia întreg conţinutul actului 7
COMENTARIU 9
JURISPRUDENŢĂ 10
2. Asigurarea dreptului la un proces echitabil prin punerea actelor cu caracter secret la dispoziţia judecătorului cauzei. Obligativitatea urmării procedurii prealabile inclusiv în situaţia nedeţinerii de către petent a actului administrativ în materialitatea sa 10
COMENTARIU 14
JURISPRUDENŢĂ 15
3. Includerea în sfera informaţiilor clasificate inclusiv a acelor informaţii care indică emitentul, respectiv sursa informaţiilor clasificate. Răspuns legal al autorităţii în sensul că nu a emis actul clasificat şi nu poate dispune de informaţiile solicitate 17
COMENTARIU 20
JURISPRUDENŢĂ 20
4. Lipsa motivării avizării negative a deciziei de autorizare a accesului la informaţii publice. Obligaţia instanţei de a afla adevărul 21
COMENTARIU 24
5. Clasificare a unor informaţii care, prin natura sau conţinutul lor, sunt destinate să asigure informarea cetăţenilor asupra unor probleme de interes public sau personal. Limitele scopului admis. Nelegalitate 24
COMENTARIU 27
6. Lipsa obligaţiei de a publica în Monitorul Oficial anumite acte administrative cu caracter normativ. Inaplicabilitatea dispoziţiilor privind transparenţa decizională 27
COMENTARIU 31
JURISPRUDENŢĂ 31
7. Stabilirea informaţiilor secrete de serviciu. Declasificarea informaţiilor secrete de serviciu. Cazuri. Competenţă. Refuz nejustificat de declasificare a unor informaţii privind fişa personală de carieră a unui cadru pensionat 31
COMENTARIU 35
JURISPRUDENŢĂ 36

CAPITOLUL AL II-LEA. INFORMAŢIILE CLASIFICATE ŞI CAUZELE PRIVIND FUNCŢIONARII PUBLICI _____ 38

8. Retragerea autorizaţiei de acces la informaţiile clasificate. Necesitatea acordului părţii pentru desfăşurarea verificărilor necesare în vederea retragerii autorizaţiei. Invocarea lipsei accesului la documentele care au format convingerea instanţei privind culpa funcţionarului public. Critici privind calitatea reglementării interne. Respectarea dreptului la un proces echitabil _____ 38
COMENTARIU _____ 41
JURISPRUDENŢĂ _____ 42

9. Retragerea dreptului de acces la informaţii clasificate. Natura juridică a actului administrativ prin care se retrage dreptul de acces la informaţii clasificate. Condiţii _____ 43
COMENTARIU _____ 51
JURISPRUDENŢĂ _____ 52

10. Refuz nejustificat de comunicare a informaţiilor clasificate. Condiţii pentru exercitarea acţiunii _____ 52
COMENTARIU _____ 56
JURISPRUDENŢĂ _____ 56

11. Lipsa dosarului administrativ de la dosarul cauzei având ca obiect contestarea actului de retragere a accesului la informaţii clasificate. Consecinţe _____ 57
COMENTARIU _____ 62
JURISPRUDENŢĂ _____ 63

CAPITOLUL AL III-LEA. INFORMAŢIILE CLASIFICATE ŞI O.U.G. NR. 194/2002 PRIVIND REGIMUL STRĂINILOR ÎN ROMÂNIA _____ 66

12. Control judiciar eficient. Rolul activ al instanţei de judecată. Obligaţia instanţei de a solicita înfăţişarea actelor care au stat la baza refuzului de stabilire a domiciliului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 182/2002 privind protecţia informaţiilor clasificate _____ 66
COMENTARIU _____ 68
JURISPRUDENŢĂ _____ 69

13. Măsuri de declarare ca indezirabili pentru considerente de securitate naţională şi de luare în custodie publică până la punerea în executare a măsurii de îndepărtare de pe teritoriul României a cetăţenilor străini. Celeritate. Respectarea vieţii de familie. Lipsa efectuării de acte de cercetare penală _____ 70
COMENTARIU _____ 75
JURISPRUDENŢĂ _____ 76

14. Drept de şedere permanentă (pe termen lung) pe teritoriul ţării. Marja de apreciere a pericolului pentru ordinea publică şi securitatea naţională _____ 76
COMENTARIU _____ 79
JURISPRUDENŢĂ _____ 79

15. Cerere de anulare a deciziei de respingere a cererii de stabilire a domiciliului în România. Dreptul la apărare. Protecţie împotriva arbitrariului organului emitent. Casare cu trimitere spre rejudecare 80
COMENTARIU 82
16. Dreptul la informare. Echitatea procedurii judiciare. Examinarea efectivă a sesizării privind declararea unei persoane ca indezirabile 83
COMENTARIU 86
JURISPRUDENŢĂ 86
17. Respectarea dreptului la apărare. Drept de şedere pe termen lung pe teritoriul ţării 87
COMENTARIU 90
JURISPRUDENŢĂ 90
18. Cerere de luare a măsurii declarării ca indezirabil pentru considerente de securitate naţională. Motivarea hotărârii judecătoreşti. Protecţie împotriva caracterului arbitrar 91
COMENTARIU 96
JURISPRUDENŢĂ 96

CAPITOLUL AL IV-LEA. INFORMAŢIILE CLASIFICATE ŞI LEGEA NR. 544/2001 PRIVIND LIBERUL ACCES LA INFORMAŢII DE INTERES PUBLIC 98

19. Neînscrierea datelor statistice referitoare la o categorie de informaţii clasificate în categoria de informaţii exceptate de la liberul acces al cetăţenilor la informaţii de interes public 98
COMENTARIU 101
20. Declasificarea listei cu categoriile de informaţii clasificate. Lipsa efectelor asupra informaţiilor concrete conţinute de actele administrative care fac parte din categoriile enumerate în listă 101
COMENTARIU 104
21. Caracterul de act public al dosarului de achiziţie publică. Regimul documentelor care conţin informaţii referitoare la îndeplinirea obligaţiilor contractuale 105
COMENTARIU 110
JURISPRUDENŢĂ 111
22. Lipsa caracterului secret al unui ghid privind clasificarea informaţiilor, în absenţa clasificării exprese a acestuia. Comunicarea certificatelor O.R.N.I.S.S. cu anonimizarea în prealabil a datelor cu caracter personal 112
COMENTARIU 114
JURISPRUDENŢĂ 114

23. Hotărâri ale Guvernului prin care se aprobă listele de informaţii clasificate secrete de stat deţinute de instituţii sau autorităţi publice. Exceptare de la publicarea în Monitorul Oficial al României. Stenogramele şedinţelor Guvernului. Informaţiile privind deliberările autorităţilor exceptate de la accesul liber al cetăţenilor _____ 115
COMENTARIU _____ 120
24. Contract de achiziţie publică. Clauză de confidenţialitate _____ 120
COMENTARIU _____ 127
JURISPRUDENŢĂ _____ 128

CAPITOLUL AL V-LEA. REGIMUL INFORMAŢIILOR CLASIFICATE ÎN ALTE CAUZE CIVILE _____ 130
25. Dreptul proprietăţii intelectuale. Anterioritate distructivă de noutate, bazată pe note interne cu caracter secret sau clasificat, inaptă să determine anularea unui brevet de invenţie _____ 130
COMENTARIU _____ 139
26. Dreptul muncii. Natura juridică a dispoziţiei prin care se constată încetarea de drept a contractului individual de muncă al unei persoane încadrate ca personal contractual în cadrul unei unităţi de poliţie, pe fondul retragerii autorizaţiei de acces la informaţii clasificate. Inadmisibilitatea excepţiei de nelegalitate. Eliberarea autorizaţiei de acces la informaţii secrete de serviciu. Condiţii _____ 140
COMENTARIU _____ 151
27. Acordare cetăţenie. Distincţia dintre vocaţia unei persoane la acordarea cetăţeniei române şi dreptul de a obţine cetăţenia română _____ 151
COMENTARIU _____ 160
JURISPRUDENŢĂ _____ 160

CAPITOLUL AL VI-LEA. ASPECTE DE DREPT PROCESUAL CIVIL ____ 161
28. Calificarea petitelor demersului introductiv de instanţă şi determinarea competenţei materiale de soluţionare a cauzei în primă instanţă _____ 161
COMENTARIU _____ 162
JURISPRUDENŢĂ _____ 163
29. Competenţa de soluţionare a cauzei având ca obiect anularea unor acte administrative emise de autorităţi publice centrale, rezultată ca urmare a disjungerii capetelor de cerere _____ 165
COMENTARIU _____ 167
30. Dreptul muncii. Neajunsuri ale reglementării restrictive a dreptului judecătorului învestit cu soluţionarea unei cauze de a lua cunoştinţă de elemente care conţin informaţii clasificate. Administrarea probelor în condiţiile derogatorii prevăzute de Legea nr. 182/2002. Reglementarea aplicabilă în prezent _____ 168
COMENTARIU _____ 176
JURISPRUDENŢĂ _____ 177

31. Cerere de recurs semnată de o altă persoană decât titularul căii de atac. Lipsa dovezii faptului că persoana care a semnat a fost împuternicită în acest sens. Scopul şi limitele instituite de Legea nr. 182/2002 în ceea ce îl priveşte pe semnatarul unui act învestitor de instanţă. Informaţii secrete de serviciu. Natura juridică a actului prin care persoana împuternicită de un ministru să semneze cererile adresate instanţelor judecătoreşti îşi transmite acest drept, în condiţiile în care actul prin care ministrul l-a delegat pe şeful Direcţiei juridice nu este secret de serviciu ____ 177
COMENTARIU ____ 179

CAPITOLUL AL VII-LEA. REGIMUL INFORMAŢIILOR CLASIFICATE ÎN CAUZELE PENALE ____ 180

32. Informaţii clasificate secrete de stat, categoria strict secret. Menţinerea probelor secrete. Protecţia statului împotriva terorismului. Respectarea principiului egalităţii armelor ____ 180
COMENTARIU ____ 184
JURISPRUDENŢA CURŢII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI ____ 185
JURISPRUDENŢĂ ____ 185

33. Documente nedeclasificate, care nu au evidenţiat împrejurări relevante sau date utile soluţionării cauzei. Respingerea cererii de amânare a cauzei ____ 187
COMENTARIU ____ 188
JURISPRUDENŢĂ ____ 188

34. Distincţia dintre informaţiile clasificate şi informaţiile nedestinate publicităţii. Infracţiuni de corupţie. Transmiterea unor informaţii care nu erau destinate publicităţii, cu privire la notele obţinute de candidaţi şi componenţa comisiei de corectare la examenul de bacalaureat ____ 190
COMENTARIU ____ 192

35. Autorizarea şi punerea în executare a activităţilor de culegere de informaţii. Organele abilitate să pună în executare mandatul de supraveghere. Cauzele în care se poate aplica Decizia nr. 51/2016 a Curţii Constituţionale ____ 193
COMENTARIU ____ 200
JURISPRUDENŢA CURŢII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI ____ 201
JURISPRUDENŢĂ ____ 202

CAPITOLUL AL VIII-LEA. JURISPRUDENŢA CURŢII CONSTITUŢIONALE A ROMÂNIEI ÎN MATERIA INFORMAŢIILOR CLASIFICATE 204

36. Excepţie de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 352 alin. (11) şi (12) NCPP. Admitere. Posibilitatea excluderii din procesul penal a probelor care constituie informaţii clasificate, ca urmare a unei hotărâri nemotivate şi discreţionare a autorităţii administrative care a clasificat informaţiile şi care refuză declasificarea acestora sau accesul apărătorului inculpatului la ele. Încălcarea dreptului la un proces echitabil şi a principiului egalităţii în faţa legii a cetăţenilor 204
37. Excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 7 alin. (4) lit. g) şi ale art. 24 alin. (4) şi (10) din Legea nr. 182/2002 privind protecţia informaţiilor clasificate. Respingere. Regim juridic diferit în privinţa avocaţilor şi a procurorilor, sub aspectul accesului la informaţiile clasificate ce constituie secret de stat şi, respectiv, secret de serviciu. Distincţia dintre dispoziţiile alin. (4) şi cele ale alin. (10) ale art. 24 din Legea nr. 182/2002 221
38. Excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 28 alin. (1) şi (5) din Legea nr. 182/2002 privind protecţia informaţiilor clasificate. Respingere. Lipsa accesului la informaţiile clasificate ce constituie secret de stat şi, respectiv, secret de serviciu al avocaţilor, în condiţiile art. 7 alin. (4) din Legea nr. 182/2002 233
39. Excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 352 alin. (11) NCPP. Respingere. Invocarea nerespectării cerinţelor de tehnică legislativă, întrucât nu prevăd criterii clare pentru identificarea caracterului esenţial pentru soluţionarea cauzei al informaţiilor clasificate 238
40. Excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 7, art. 8, art. 31 şi art. 32 din Legea nr. 182/2002 privind protecţia informaţiilor clasificate, precum şi ale art. 252 alin. (3) şi ale art. 298 alin. (2) NCPC. Respingere. Lipsa acordării accesului avocatului la informaţii clasificate în regim derogatoriu 242

CAPITOLUL AL IX-LEA. JURISPRUDENŢA CURŢII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI ÎN MATERIA INFORMAŢIILOR CLASIFICATE 250

41. Cauza *Asociaţia „21 Decembrie 1989" şi alţii împotriva României*. Lipsa garanţiilor în legislaţia naţională cu privire la distrugerea informaţiilor obţinute în urma unei supravegheri secrete imediat ce nu mai este nevoie de ele pentru atingerea scopului cercetat. Încălcarea art. 8 din Convenţia europeană 250
42. Cauza *Geleri împotriva României*. Criteriile care trebuie utilizate pentru a aprecia dacă o măsură de expulzare este necesară într-o societate democratică şi proporţională cu scopul legitim urmărit. Ordonanţă a parchetului care nu conţinea nicio trimitere la faptele imputate

reclamantului, având un caracter pur formal. Încălcarea art. 8 din Convenţia europeană şi a art. 1 din Protocolul nr. 7 _____ 252
43. Cauza *Rotaru împotriva României*. Înregistrarea şi folosirea de către o autoritate publică a unor date privind viaţa privată a unui individ. Imposibilitatea contestării acestor măsuri. Încălcarea dreptului la respectarea vieţii private. Lipsa unei căi de atac interne efective. Încălcarea art. 8 şi a art. 13 din Convenţia europeană _____ 260
44. Cauza *Bucur şi Toma împotriva României*. Ingerinţă necesară într-o societate democratică. Protecţia conferită de Convenţia europeană avertizorilor proveniţi din rândul funcţionarilor publici. Încălcarea art. 10 şi a art. 6 parag. 1 din Convenţia europeană _____ 271
45. Cauza *Al-Agha împotriva României*. Măsuri întemeiate pe motive de securitate naţională. Privare neîntreruptă de libertate fără o bază legală. Lipsa unei căi de atac eficace împotriva deciziilor de luare în custodie publică a reclamantului. Încălcarea art. 5 parag. 4 din Convenţia europeană _____ 287
46. Cauza *Antoneta Tudor împotriva României*. Dreptul de acces la dosarele personale şi la arhivele deţinute de Securitate, care privesc un membru apropiat al familiei. Încălcarea art. 8 din Convenţia europeană _____ 293
47. Cauza *Regner împotriva Republicii Cehe*. Funcţie exercitată condiţionat de autorizaţia de acces la informaţii clasificate. Retragerea certificatului de securitate. Imposibilitatea uneia dintre părţile la procedura administrativă de a lua pe deplin cunoştinţă de toate elementele de probă care au servit drept fundament principal al deciziei nefavorabile. Temeinicia controlului efectuat de instanţele naţionale. Principiile contradictorialităţii şi egalităţii armelor. Neîncălcarea art. 6 parag. 1 din Convenţia europeană ____ 297
48. Cauza *Janowiec şi alţii împotriva Rusiei*. Refuzul statului pârât de a depune o copie a documentului solicitat de către Curte. Nerespectarea obligaţiilor prevăzute de art. 38 din Convenţia europeană _____ 351
49. Cauza *Muhammad şi Muhammad împotriva României*. Garanţii procedurale în cazul expulzării străinilor. Expulzare pronunţată de o instanţă din motive de securitate naţională pe baza informaţiilor clasificate secrete necomunicate reclamanţilor şi în lipsa unor garanţii compensatorii suficiente. Încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 7 la Convenţia europeană _____ 361
50. Cauza *Corneschi împotriva României*. Retragere a certificatului de securitate întemeiată pe documente clasificate la care nici persoana vizată şi nici apărătorul său nu au avut acces pe parcursul soluţionării litigiului având ca obiect contestarea măsurii dispuse de emitentul actului administrativ. Încălcarea art. 6 din Convenţia europeană ____ 376

REGLEMENTĂRI GENERALE ÎN MATERIA INFORMAŢIILOR CLASIFICATE 382

1. Legea nr. 182/2002 privind protecţia informaţiilor clasificate 382
2. Hotărârea Guvernului nr. 585/2002 pentru aprobarea Standardelor naţionale de protecţie a informaţiilor clasificate în România 392
3. Hotărârea Guvernului nr. 781/2002 privind protecţia informaţiilor secrete de serviciu 408

Dr. **Mădălina Jebelean**

Judecător la Curtea de Apel Timișoara

Informațiile clasificate

Practică judiciară comentată

Editura Hamangiu
2022

Capitolul al II-lea. Informaţiile clasificate şi cauzele privind funcţionarii publici

8. Retragerea autorizaţiei de acces la informaţiile clasificate. Necesitatea acordului părţii pentru desfăşurarea verificărilor necesare în vederea retragerii autorizaţiei. Invocarea lipsei accesului la documentele care au format convingerea instanţei privind culpa funcţionarului public. Critici privind calitatea reglementării interne. Respectarea dreptului la un proces echitabil

Numai eliberarea autorizaţiei de acces la informaţii clasificate presupune o procedură de verificare desfăşurată cu acordul persoanei în cauză; în schimb, pentru retragerea autorizaţiei de acces la informaţii clasificate, verificările nu sunt condiţionate de acordul acesteia. A proceda în mod contrar ar însemna ca retragerea autorizaţiei să fie, în ultimă instanţă, lăsată la latitudinea persoanei în cauză, ceea ce, în mod evident, este contrar scopului urmărit prin această procedură.

Faptul că partea nu are acces la elementele care justifică retragerea autorizaţiei nu poate fi considerată o încălcare a dreptului la un proces echitabil, întrucât măsura este prevăzută în lege şi este determinată de necesitatea protejării unor informaţii a căror divulgare ar fi de natură să conducă la vătămarea unor interese publice. Măsura este una proporţională, interesul public neputând fi protejat dacă unei persoane care nu întruneşte condiţiile pentru a avea acces la informaţii clasificate îi sunt aduse la cunoştinţă astfel de informaţii.

Nu este vorba de o reglementare incertă, întrucât reclamantului nu i-a fost retras accesul la informaţii clasificate pe baza unor aprecieri subiective referitoare la biografia sa, ci pe baza constatării unor fapte concrete prin care au fost încălcate în mod flagrant norme privind protecţia informaţiilor clasificate.

Faptul că reclamantului nu i s-au modificat atribuţiile de serviciu nu are nicio legătură cu speţa, permiterea accesului la informaţii clasificate depinzând nu doar de atribuţiile de serviciu, ci şi de conduita persoanei.

C.A. Bucureşti, s. a VIII-a cont. adm. şi fisc., dec. nr. 2410 din 21.04.2016

Prin cererea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti sub nr. xxxxxxxxxx la data de 16.01.2014, reclamantul L.M. a chemat în judecată pe pârâţii Guvernul României (G.R.) – Oficiul Registrului Naţional al Informaţiilor Secrete de Stat (O.R.N.I.S.S.), M.A.I. (Ministerul Afacerilor Interne) – Departamentul de Informaţii şi Protecţie Internă (D.I.P.I.), Inspectoratul General al Poliţiei Române (I.G.P.R.), solicitând obligarea pârâţilor:

1. G.R. – Oficiul Registrului Naţional al Informaţiilor Secrete de Stat să soluţioneze cererea înregistrată sub nr. xxxxx din 13.12.2013, prin care s-a solicitat să se dispună revocarea actului administrativ prin care s-a decis de către această autoritate publică faţă de reclamant „revocarea deciziei de avizare pozitivă privind accesul la informaţii clasificate";

2. M.A.I. – Departamentul de Informaţii şi Protecţie Internă să soluţioneze cererea depusă la data de 13.12.2013, prin care s-a solicitat revocarea actului administrativ prin care s-a decis de către autoritatea publică menţionată, faţă de reclamant „retragerea autorizaţiei de acces la informaţii clasificate";

3. I.G. al Poliţiei Române să soluţioneze cererile depuse la data de 13.12.2013 la I.G. al Poliţiei Române – Direcţia de Combatere a Criminalităţii Organizate (DCCO), prin care

s-a solicitat revocarea actului administrativ prin care s-a decis de către această unitate „retragerea autorizaţiei de acces la informaţii clasificate secrete de serviciu";

4. G.R. – Oficiul Registrului Naţional al Informaţiilor Secrete de Stat, M.A.I. – Departamentul de Informaţii şi Protecţie Internă şi I.G. al Poliţiei Române la repunerea în situaţia anterioară de a avea acces la informaţii clasificate;

5. G.R. – Oficiul Registrului Naţional al Informaţiilor Secrete de Stat, M.A.I. – Departamentul de Informaţii şi Protecţie Internă şi I.G. al Poliţiei Române la repararea pagubei cauzate şi reparaţii pentru daune morale;

6. G.R. – Oficiul Registrului Naţional al Informaţiilor Secrete de Stat şi M.A.I. – Departamentul de Informaţii şi Protecţie Internă la declasificarea actelor administrative prin care s-a decis de către G.R. – Oficiul Registrului Naţional al Informaţiilor Secrete de Stat faţă de reclamant „revocarea deciziei de avizare pozitivă privind accesul la informaţii clasificate" iar de către M.A.I. – Departamentul de Informaţii şi Protecţie Internă şi I.G. al Poliţiei Române – Direcţia de Combatere a Criminalităţii Organizate, „retragerea autorizaţiei de acces la informaţii clasificate".

Cauza a fost declinată în favoarea Tribunalului Bucureşti.

Reclamantul a depus cerere precizatoare prin care a solicitat anularea actului administrativ prin care s-a decis de către O.R.N.I.S.S. revocarea deciziei de avizare pozitivă privind accesul la informaţii clasificate şi obligarea acestei autorităţi publice la emiterea unei noi decizii de avizare pozitivă privind accesul la informaţii clasificate de stat şi a tuturor actelor subsecvente, anularea actului administrativ prin care s-a decis de către M.A.I. – Departamentul de Informaţii şi Protecţie Internă retragerea autorizaţiei de acces la informaţii clasificate şi obligarea la emiterea unei noi autorizaţii, anularea actului administrativ prin care s-a decis de către I.G.P.R. retragerea autorizaţiei de acces la informaţii clasificate secrete de serviciu şi obligarea la emiterea unei noi autorizaţii, obligarea la repararea pagubei cauzate începând cu data de 13.12.2013.

Prin sentinţa nr. 1029 din 11.02.2015, Tribunalul Bucureşti a respins acţiunea.

În motivarea sentinţei s-au arătat următoarele:

Potrivit art. 8 alin. (1) din O.G. nr 27/2002 privind reglementarea activităţii de soluţionare a petiţiilor, cu modificările şi completările ulterioare, „autorităţile şi instituţiile publice sesizate au obligaţia să comunice petiţionarului, în termen de 30 de zile de la data înregistrării petiţiei, răspunsul, indiferent dacă soluţia este favorabilă sau nefavorabilă".

Totodată, conform art. 10 alin. (1) din aceeaşi ordonanţă, „în cazul în care un petiţionar adresează aceleiaşi autorităţi sau instituţii publice mai multe petiţii, sesizând aceeaşi problemă, acestea se vor conexa, petentul urmând să primească un singur răspuns care trebuie să facă referire la toate petiţiile primite".

În acest context, D.C.C.O. a procedat în limitele prevăzute de O.G. nr. 27/2002, în sensul că a răspuns în termenul legal, conexând cele două petiţii, deoarece conţin elemente comune.

Potrivit art. 28 alin. (1) din Legea nr. 182/2002 privind protecţia informaţiilor clasificate, „accesul la informaţii secrete de stat este permis numai în baza unei autorizaţii scrise, eliberate de conducătorul persoanei juridice care deţine astfel de informaţii (...)".

Totodată, conform art. 142 şi art. 150 alin. (3) din Standardele naţionale de protecţie a informaţiilor clasificate în România, autorizaţia de acces se eliberează numai în baza avizului acordat de Autoritatea Desemnată de Securitate (ADS) competentă, în urma verificărilor efectuate asupra persoanei în cauză, în luarea deciziei de acordare a acestuia avându-se în vedere cu prioritate interesele de securitate în detrimentul celor personale.

Urmare a avizului de securitate al ADS competente, O.R.N.I.S.S. va decide asupra eliberării autorizaţiei de acces la informaţii secrete de stat prin decizie pe care o va comunica unităţii solicitante.

Instanţa reţine, de asemenea, că potrivit art. 175 lit. c) din H.G. nr. 585/2002, „certificatul de securitate sau autorizaţia de acces îşi încetează valabilitatea şi se va retrage (…) la solicitarea autorităţii desemnate de securitate competente", iar art. 176 din acelaşi act normativ stabileşte că „la retragerea certificatului sau autorizaţiei de acces, în cazurile prevăzute de art. 175 lit. a)-d), angajatului i se va interzice accesul la informaţii secrete de stat".

Totodată, potrivit art. 2 din Ordinul M.I. nr. 353/2002 pentru aprobarea Normelor de aplicare a Standardelor naţionale de protecţie a informaţiilor clasificate şi a informaţiilor secrete de serviciu în unităţile M.A.I., Departamentul de Informaţii şi Protecţie Internă (D.I.P.I.) este structura care îndeplineşte atribuţiile Autorităţii Desemnate de Securitate la nivelul M.A.I.

Prin urmare, având în vedere că, astfel cum rezultă din adresa M.A.I. – D.I.P.I. nr. S/xxxxxx/24.10.2013 şi din decizia O.R.N.I.S.S. nr. S/xxxxx.04.11.2013, clasificate secret de serviciu, reclamantul se află în cazul de incompatibilitate prevăzut de art. 160 lit. g) din H.G. nr. 585/2002, D.I.P.I. a notificat O.R.N.I.S.S. în vederea retragerii autorizaţiei, solicitând totodată revocarea deciziei de avizare pozitivă privind accesul reclamantului la informaţii clasificate secrete de stat.

Susţinerile reclamantului privind necomunicarea acestei din urmă decizii nu echivalează cu inexistenţa acesteia, nivelul de securitate al deciziei, respectiv secret de serviciu, nepermiţând o procedură de comunicare ce ar compromite însuşi caracterul înscrisului. De asemenea, nu pot fi reţinute nici criticile vizând încălcarea dreptului la apărare al reclamantului, acesta neavând un caracter absolut, interese de natura celor protejate prin O.U.G. nr. 153/2002 privind organizarea şi funcţionarea O.R.N.I.S.S. justificând restrângeri ale acestui drept, remediile acestor limitări regăsindu-se în chiar procedura de faţă, respectiv posibilitatea analizării acestui înscris de către instanţa de judecată cu respectarea dispoziţiilor Legii nr. 182/2002.

Instanţa nu poate primi nici criticile privind lipsa de previzibilitate, claritate şi precizie a normei privind procedura de revocare a accesului la informaţiile clasificate, în sensul art. 6 din Convenţia europeană. Astfel, H.G. nr. 585/2002 stabileşte, la art. 175 şi, respectiv, art. 160, atât cazurile de retragere a autorizaţiei de acces la informaţiile clasificate, cât şi elementele de incompatibilitate pentru accesul la informaţii secrete de stat. De asemenea, acelaşi act normativ cuprinde norme detaliate privind protecţia informaţiilor clasificate. Prin urmare, având în vedere publicitatea realizată prin publicarea în Monitorul Oficial, caracterul clar, precis şi detaliat al conduitei prescrise de normele H.G. nr. 585/2002, susţinerile reclamantului privind încălcarea art. 6 din Convenţia europeană sunt neîntemeiate. Faptul că, în concret, conduita imputată reclamantului ca reprezentând o încălcare a reglementărilor privind protecţia informaţiilor clasificate nu este publică nu conduce la concluzia lipsei de publicitate a normelor care o sancţionează prin retragerea autorizaţiei de acces. De altfel, astfel cum instanţa a arătat, o asemenea lipsă de publicitate este justificată prin natura intereselor protejate şi caracterul normelor referitoare la protecţia informaţiilor clasificate, drepturile reclamantului fiind salvgardate în prezenta procedură.

Cu privire la încălcarea procedurii de retragere a autorizaţiei, instanţa reţine, contrar celor afirmate de reclamant, că doar eliberarea autorizaţiei presupune o procedură de verificare desfăşurată cu acordul persoanei în cauză, pentru retragerea autorizaţiei verificările nefiind condiţionate de acordul acesteia. De altfel, dacă s-ar accepta susţinerile reclamantului ar însemna ca retragerea autorizaţiei să fie, în ultimă instanţă, la latitudinea persoanei în cauză, ceea ce, evident, este contrar scopului urmărit prin această procedură.

Împotriva acestei sentinţe a declarat recurs reclamantul.

În motivarea recursului s-a arătat că retragerea avizului O.R.N.I.S.S. s-a făcut după o procedură obscură, secretă, fiind încălcat art. 20 alin. (2) din Constituţia României, cu referire

la art. 6 din Convenţia europeană şi art. 82 din TUE, care garantează securitatea juridică şi caracterul previzibil al oricărei norme legale. Reglementarea internă este incertă şi nu există criterii obiective şi previzibile cu privire la conduita pe care reclamantul ar fi trebuit să o urmeze dacă ar fi dorit să îşi păstreze beneficiul accesului la informaţii secret de stat.

În condiţiile în care accesul la informaţiile clasificate era circumscris necesităţii îndeplinirii îndatoririlor de serviciu, iar obligaţiile de serviciu nu au fost modificate, nu se justifică nici retragerea avizului. Motivarea instanţei cu trimitere la cazul de incompatibilitate prevăzut de art. 160 lit. g) din H.G. nr. 585/2002 este greşită, în opinia recurentului, fiind străină de natura împrejurărilor în care s-au emis actele administrative atacate.

Analizând probele administrate în cauză, curtea constată că recursul este nefondat.

Prima instanţă a reţinut în mod corect faptul că retragerea avizului O.R.N.I.S.S. a fost dispusă pe motiv că reclamantul a încălcat reglementările privind protecţia informaţiilor clasificate, fiind incident cazul de incompatibilitate prevăzut de art. 160 lit. g) din H.G. nr. 585/2002.

Existenţa elementelor care să justifice această încadrare a fost dovedită cu înscrisurile clasificate depuse în acest sens de intimaţi şi accesibile atât instanţei de fond, cât şi instanţei de recurs.

Faptul că reclamantul nu a avut acces la aceste înscrisuri nu poate fi considerată o încălcare a dreptului la un proces echitabil, întrucât măsura este prevăzută în lege şi este determinată de necesitatea protejării unor informaţii a căror divulgare ar fi de natură să conducă la vătămarea unor interese publice. Măsura este una proporţională, interesul public neputând fi protejat dacă unei persoane care nu întruneşte condiţiile pentru a avea acces la informaţii clasificate îi sunt aduse la cunoştinţă astfel de informaţii.

Nu este vorba de o reglementare incertă, întrucât reclamantului nu i-a fost retras accesul la informaţii clasificate pe baza unor aprecieri subiective referitoare la biografia sa, ci pe baza constatării unor fapte concrete prin care au fost încălcate în mod flagrant norme privind protecţia informaţiilor clasificate.

Faptul că reclamantului nu i s-au modificat atribuţiile de serviciu nu are nicio legătură cu speţa, permiterea accesului la informaţii clasificate depinzând nu doar de atribuţiile de serviciu, ci şi de conduita persoanei.

În concluzie, curtea constatând că, prin conduita sa, reclamantul a încălcat norme clare cu privire la modul de asigurare a protecţiei datelor clasificate, fapt care atrage incompatibilitatea sa, a respins recursul ca nefondat.

Comentariu

Interesul de a contesta măsura de revocare a avizării pozitive privind accesul la informaţiile clasificate rezidă în aceea că funcţionarul public care este vizat îşi vede astfel afectat raportul de serviciu în ipoteza în care natura activităţilor pe care le prestează implică tangenţa cu informaţiile clasificate. Legiuitorul a prevăzut, la art. 160 lit. a)-i) din Standardele naţionale de protecţie a informaţiilor clasificate în România, aprobate prin H.G. nr. 585/2002, care sunt situaţiile generatoare de incompatibilitate, dintre acestea în speţa sus-redată fiind incidentă situaţia în care persoana în cauză *a încălcat reglementări privind protecţia informaţiilor clasificate*.

Reclamantul a criticat, printre altele, *calitatea normei de drept* care instituie această obligativitate, precum şi *lipsa accesului la documentele care au format convingerea instanţei* privind culpa funcţionarului public.

Apreciem că legiuitorul a formulat corespunzător cuprinsul lit. g) de la art. 160 din Standardele aprobate prin H.G. nr. 585/2002 – adică *într-o manieră generică*, deoarece

este cu neputinţă a se prevedea toate modalităţile prin care o persoană ar putea încălca protecţia informaţiilor clasificate.

Totodată, împrejurarea că reclamantul nu a avut acces la elementele aflate în dosarul pus la dispoziţia instanţei de fond, respectiv de recurs, în cuprinsul căruia sunt arătate elementele care au condus la această măsură este una justificată, deoarece a le releva în mod public şi a le pune la dispoziţia părţii ar însemna compromiterea categorică a caracterului clasificat[1].

Jurisprudenţă

1. În acelaşi sens a decis şi *C.A. Bucureşti, s. a VIII-a cont. adm. şi fisc., sent. civ. nr. 4235 din 30.12.2016*, arătând că **dreptul la divulgarea probelor pertinente nu este absolut**, deoarece în orice procedură de judecată se pot găsi în balanţă interese contrare – cum ar fi securitatea naţională sau necesitatea de a proteja martorii ce riscă represalii sau de a păstra secrete metodele de anchetă –, care trebuie puse în balanţă cu drepturile acuzatului. În anumite situaţii, se poate dovedi necesar a nu divulga anumite probe, cu scopul de a proteja drepturile fundamentale ale altei persoane sau de a conserva un interes public important. În speţă, deşi reclamantul nu a avut acces la ordinul de trecere în rezervă şi la documentele care au stat la baza emiterii acestuia, prima instanţă a reţinut, iar instanţa de recurs a confirmat că această restricţie este prevăzută de Legea nr. 182/2002 privind protecţia informaţiilor clasificate şi urmăreşte un scop legitim, respectiv apărarea ordinii publice, a siguranţei şi securităţii naţionale.

De asemenea, **a fost respectat principiul proporţionalităţii** între interesul reclamantului şi interesul autorităţii, având în vedere că aceste documente au putut fi consultate de apărătorul reclamantului, acesta fiind titularul unei autorizaţii de acces la informaţii clasificate secret de serviciu.

Cu privire la motivul de nelegalitate decurgând din **motivarea sumară a ordinului de trecere în rezervă**, curtea de apel a reţinut că este neîntemeiat şi l-a respins, având în vedere că din analiza documentului clasificat, al cărui conţinut nu a putut fi redat în hotărâre, având în vedere prevederile Legii nr. 182/2002, rezultă că acesta a fost motivat corespunzător, cuprinzând motivele de fapt şi de drept care au justificat dispunerea trecerii în rezervă.

2. Cu privire la **motivarea actului administrativ care conţine informaţii clasificate**, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a arătat că motivarea este limitată de rigorile impuse de legiuitor în materia protecţiei informaţiilor clasificate, anume art. 36 din Legea nr. 182/2002, ce impune o obligaţie imperativă firească de a nu divulga respectivele informaţii secrete, ceea ce înseamnă că în cuprinsul actului administrativ nu se va regăsi *nicio referire*

[1] A se vedea, în legătură cu o speţă similară, cauza *Corneschi împotriva României* (Hotărârea din 11.01.2022), în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că limitările aduse drepturilor reclamantului la contradictorialitatea procedurii şi la egalitatea armelor nu au fost compensate în cadrul procedurilor interne de aşa manieră încât să se conserve însăşi esenţa dreptului său la un proces echitabil.

În cauza *Nikolova şi Vandova împotriva Bulgariei* (Hotărârea din 17.12.2013) a fost încălcat art. 6 din Convenţia europeană într-o procedură disciplinară derulată împotriva părţii şi contestată în instanţă din pricina faptului că cererea se soluţionase în camera de consiliu, hotărârea nu a fost pronunţată în şedinţă publică şi nici nu a fost afişată pe portalul instanţei, părţii nefiindu-i comunicat un exemplar al deciziei, ci i-a fost permisă doar consultarea acesteia la sediul instanţei, toate pe fondul împrejurării că obiectul cauzei a implicat utilizarea informaţiilor clasificate.

concretă la conținutul actelor cu caracter secret care au stat la baza emiterii acestuia (I.C.C.J., s. cont. adm. și fisc., dec. nr. 1161 din 22.03.2017).

3. Tot legat de **motivarea actului administrativ**, într-o altă cauză, instanța supremă a mai arătat că problema motivării actelor administrative trebuie analizată în legătură cu **vătămarea persoanelor destinatare ale acestor acte**, care trebuie să-și evalueze drepturile și interesele legitime, eventual încălcate prin aceste acte, în deplină cunoștință, asupra tuturor aspectelor de fapt și de drept avute în vedere de autoritatea publică la emiterea lor. În respectiva speță s-a constatat că recurentul-reclamant, deși a susținut nemotivarea actelor contestate, nici la instanța de fond și nici la instanța de recurs nu a indicat/dovedit vreo vătămare în raport de acest fapt. Cunoașterea faptelor imputate nu a putut fi pusă la îndoială, deoarece atât din cuprinsul/expunerea cererii de chemare în judecată, cât și al celorlalte cereri formulate de reclamant, rezultă că acesta a cunoscut atât actele atacate, cât și actele premergătoare, că i-au fost aduse la cunoștință, că a participat în mod direct la procedura disciplinară derulată, astfel că nu se poate reține susținerea că nu a avut cunoștință de faptele pentru care a fost cercetat și sancționat. De asemenea, în perioada cât a fost ofițer activ și a fost derulată procedura disciplinară, reclamantul a avut acces la documentele clasificate, fiindu-i aduse la cunoștință faptele imputate, aspect care se constată de instanță, inclusiv din înscrisurile atașate dosarului ca documente secrete, care cuprind semnătura și data când au fost aduse la cunoștința acestuia (I.C.C.J., s. cont. adm. și fisc., dec. nr. 1904 din 07.05.2015).

9. Retragerea dreptului de acces la informaţii clasificate. Natura juridică a actului administrativ prin care se retrage dreptul de acces la informaţii clasificate. Condiţii

1. Retragerea autorizaţiei de acces la informaţii clasificate nu are o natură disciplinară sau contravenţională şi nu reprezintă o sancţiune pentru acţiunile sau inacţiunile care constituie elemente de incompatibilitate pentru accesul la informaţii clasificate, fiind un act administrativ prevăzut de art. 9 lit. d) din Legea nr. 182/2002 ca o măsură de protecţie a informaţiilor clasificate. Astfel fiind, în privinţa acestei măsuri nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 188/1999 (în prezent, ale Codului administrativ – *n.n.*) şi ale Codului muncii referitoare la procedura de cercetare prealabilă, la forma şi conţinutul actului de aplicare a sancţiunii disciplinare.

2. Conform dispoziţiilor art. 28 alin. (4) din Legea nr. 182/2002 şi art. 155 din H.G. nr. 585/2002, dreptul de acces la informaţii clasificate se acordă numai pentru o perioadă limitată de până la 4 ani şi în această perioadă pot fi reluate oricând verificările, în sensul de a se stabili dacă sunt îndeplinite condiţiile legale, astfel că, pentru efectuarea verificărilor şi pentru a se lua măsura de retragere a autorizaţiei, nu sunt necesare şi nici obligatorii nicio sesizare şi nicio solicitare de revalidare.

I.C.C.J., s. cont. adm. şi fisc., dec. nr. 3271 din 13.03.2013

Prin acţiunea înregistrată la 15.02.2008 şi completată prin petiţiile depuse la data de 28.08.2008 şi 06.10.2008, reclamantul D.D. a solicitat ca, în contradictoriu cu pârâţii Serviciul Român de Informaţii (S.R.I.), G.C.M., V.P.R. şi B.M., din cadrul U.M. 06xx B., să se dispună:

– anularea aprecierii de serviciu pe anul 2007 şi a calificativului „corespunzător”;